

Búcsú a 2008-as esztendőről

Az Országos Erdészeti Egyesület Elnöksége és az OEE Közönségkapcsolatok Szakosztálya, az Erdők a Közjóért Szakosztálya, valamint az MGSZ Központ Erdészeti Igazgatóságával közösen ez utóbbi székházának nagytermében tartotta évzáróját, mely egyben sajtótájékoztató is volt. Az esemény házigazdái *Wisnovszky Károly* igazgató (MGSZH) Központ Erdészeti Igazgatóság és *dr. Pethő József* elnök (OEE) voltak. *Kertész József* konferálásával indult a rendezvény, majd *Zétényi Zoltán*, a Közönségkapcsolatok Szakosztályának elnöke mondott köszöntőt és egyben beszámolót. Mint mondotta, fontos, hogy összefoglalásként tükröt állítsunk a szakma és az újságírók számára az év során feldolgozott erdészeti témákról. Kiemelte, hogy a rendezvény újszerű, hiszen két szakosztály is bekapcsolódott az eseménybe, mely remélhetőleg a jelenlévő sajtó képviselőin keresztül a nyilvánosság elé is eljut. Fontos, hogy az évzárón részt vesz az erdészeti hatóság is, hiszen a különböző területek összefogásának nemcsak szimbolikus jelentése van. (Az MGSZ Központ Erdészeti Igazgatóság a Széchenyi utcából

átköltözik az FVM Kossuth téri épületébe. A szerk. megj.) *Zétényi Zoltán* ezután részletesen ismertette a fontosabb erdészeti eseményekről a sajtóban megjelent híradásokat, úgy, mint az év eleji falopásokat érintő (Sajólad-Brüsszel) híradásokat, a védett erdők zöld tárca általi kisajátításának kezdeményezését, az erdészeti felsőoktatás 200 éves évfordulójával kapcsolatos

eseményeket, továbbá a magánerdő-tulajdonosok tüntetését a jogos, de elmaradt kifizetések miatt; az erdőtüzek szezonját, valamint a köztársasági elnöknek az erdővel kapcsolatos – nem éppen tárgyilagos – megnyilvánulásait. Beszélt a vándorgyűlés sajtóvisszhangtalanságáról, majd a hidegek beálltával újra az illegális fakitermelés és ipari méretű falopások ügyéről. Sajnálatait fejezte ki, hogy az elmúlt év – kétségtelenül – legjelentősebb „eseménye”, az erdő-törvény célegyenesbe érkezése volt. Köszönetet mondott a sajtó azon munkatársainak, akik elfogultság nélkül, objektíven tájékoztattak.

Ezután *Pethő József* köszöntötte a megjelenteket. Kiemelte, hogy összefogással remélhetőleg elérhetővé válik a felsőoktatási képzés bolognai rendszerből történő kivonása, valamint megelőzhető az állami erdőgazdálkodás privatizációja, illetve az összevonásra irányuló kormányzati szándék. Fontosnak tartotta, hogy a médiumok figyelemre méltó műsoridőt szenteltek az erdészeti témáknak.

Kiss János leköszönő főosztályvezető, felhasználva a sajtó előtti nyilvánosság alkalmát, összefoglalta a ki-nevezése óta elért eredményeket és az új erdőtörvénnyel kapcsolatos véleményét.

Számvetés

Itt az év eleje. Ideje, hogy számba vegyünk az elmúlt időszakban végzett munkát, valamint az ágazatot érintő eseményeket. Először is köszönöm a bizalmát és segítségét azoknak, akik megtiszteltek velem. A bírálóknak és vitapartnerneknek az őszinte, szakmát és erdőt félő érveit, szavait. Talán nem is tudják, de ezek a megnyilvánulások sokszor ösztönöztek a problémák ismételt átgondolására és a lehetőségek mérlegelésére. Úgy tapasztaltam, hogy a szakma megmozdult az ágazatvezetésben keletkezett űr betöltését követően, és várakozással tekintett a minisztériumra.

2007. év szeptemberében munkámat azon ígéret birtokában kezdtem, hogy az FVM biztosít minden feltételt annak érdekében, hogy az erdészet területén jelentkező feladatokat az ágazat vezetése el tudja látni. Az élet számtalan alkalommal produkál új, váratlan helyzeteket, melyek nem illeszkednek az eredeti elképzelésekbe, így nehezítik az eredmények elérését. Így történt ez nálunk is, ennek ellenére köszönet illeti a minisztérium vezetését az erdészeti ágazat támogatásáért, a kritikus helyzetekben tapasztalt határozott kiállásáért.

2007. év vége és 2008. dolgozó időszak volt az ágazat életében. Több témával foglalkoztunk, ami terveinkben szerepelt, és olyanokkal is, amit mások találtak ki számunkra. Vegyük sorba a történeteket. Különböző okok miatt üresedések történtek az erdészeti osztályon, amit rövid idő alatt be kellett tölteni. Arra törekedtünk, hogy tetre kész, elhivatott, jól képzett emberekkel töltsük fel a megüresedett helyeket. A szerencse, vagy valami más segítségünkre volt, és megtaláltuk azokat a kollégákat, akik a mai napig lelkiismeretesen, pontosan végzik munkájukat. Részben nekik köszönhető, hogy nagyot tudtunk előre lépni a jogalkotási feladatok terén.

Hosszú távú legfontosabb feladatunk az erdőtörvény megújítása volt, ami első látásra a más ágazatokkal való egyeztetések miatt problémásnak, de megvalósíthatónak látszott. Miután belebonyolódunk a folyamatba, rá kellett jönnünk, hogy a gyakorló erdészek sok dolgot másképpen látnak, mint mi, mást tartanak hangsúlyosnak és fontos-

nak. Számos, sokszor nem felhőtlen tárgyalást folytattunk. Több száz írásos vélemény, javaslatot tekintettünk át, melyeket az ágazat szinte minden területéről, civil szervezetektől, minisztériumoktól kaptunk. Egy dologban mindegyik azonos volt, és ez a valami az erdő iránti figyelem és felelősség megnyilvánulása. Ebből is érezkelhető, hogy az erdő fontos szerepet tölt be a társadalom és az állam életében. Az eredményes tárgyalások sorát a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériummal zártuk. Miután a kormányzaton belül megszületett a mindenki számára elfogadható változat, a törvénytervezet benyújtásra került a parlamentbe. Ahhoz, hogy az országgyűlés napirendre tűzze, négy parlamenti bizottság támogatására volt szükség, melyeket az illetékes bizottságok megadtak. Különösen fontos, hogy a bizottsági meghallgatások során építő jellegű hozzászólások hangzottak el, párhuzamotartozástól függetlenül, ami azt vetíti előre, hogy az országgyűlési képviselők értik a tervezet jelentőségét, és szakmai alapon közelítenek hozzá. Különösen öröndetes, hogy a Környezetvédelmi Bizottság egyöntetűen támogatta az új erdőtörvény-tervezetet. A parlament 2008. évi utolsó munkanapján megkezdődött a téma általános vitája. Fontos, hogy a kihirdetésre kerülő jogszabály úgy szabályozza az erdőben folyó tevékenységeket, hogy a jövőben is garantált legyen a tartamos gazdálkodás és a természeti értékeink védelme, valamint az erdők társadalomnak nyújtott szolgáltatásai biztosítottak legyenek. Mindez finanszírozható, megvalósítható módon történjen. Azt érezzék az erdőtulajdonosok, erdőgazdálkodók, hogy az erdejük által biztosított szolgáltatásokat a társadalom elismeri, és segíti munkájukat.

Ugyancsak fontos feladata volt az ágazatvezetésnek az állami tulajdonú erdők vagyongazdálkodásával kapcsolatos kormány előterjesztés elkészítése. A folyamat négy minisztérium közreműködésével zajlott, mely a mai napig nem fejeződött be. Nagy jelentőségű ügyről van szó, ugyanis a kormánynak döntenie kell, hogy az állami erdők kezelését ki végezze, illetve milyen szakmai és gazdasági feltételek-

kel. A társadalom erdőkkel kapcsolatos fokozott elvárásait, igényeit elsősorban ezek az erdők tudják kielégíteni, ebből adódóan vannak többletterhek, amit a vagyongazdálkodóknak vállalnia kell. Az egységes vagyongazdálkodás minden erdőben az egységes, legmagasabb szakmai színvonalat, valamint a nagy méretből adódóan az egyes területek közötti könnyű finanszírozási kiegyenlíthetőséget jelenti. Fontos, hogy mielőbb döntés szülessen az ügyben, és a vagyongazdálkodási szerződések megkötésre kerülhessenek, ami az állami erdők kezelésének alapját kell, hogy képezze.

Szintén öröközőld téma a természetvédelem és az erdészet kapcsolatában, hogy ki határozza meg az erdő sorsát, ki döntse el, mi történhet az erdőben. Hosszú és fárasztó tárgyalások folytak a két tárca között, melyeken nem jutottunk előrébb. Jelenleg a kormány levette napi-

rendről a kérdést. Álláspontunk szerint szükség van egy szintetizáló szakmára, amelyik az erdővel kapcsolatos mindenféle igényt felmér, összegzi, és felelős döntést tud hozni. Természetesen szem előtt tartva az ökológiai és ökonomiai körülményeket, magyarul a természethez minél közelebbi, megvalósítható tevékenységeket tervez és engedélyez erdeinkben. Ez a szakma az erdészet, hiszen egyedülállóan itt van erdővel kapcsolatos biológiai, műszaki, gazdasági képzés. A mi felelősségünk viszont, hogy figyeljük a társadalom, valamint más szakmák időnként változó igényeit, és ezeket ne zsigeri ellenállással, hanem megértéssel fogadjuk, így méltók lehetünk nagy elődeinkhez és hagyatékukhoz, a mai erdőkhöz.

A korábbi évek támogatási rendszere teljesen megszűnt, ezért újat kellett alkotni. Ilyenkor az ember megnézi, mennyi forrás áll rendelkezésre, és rangsorolja a feladatait. Így tettünk mi is. Egyik fontos tartozása az államnak a gazdálkodók felé az erdőfenntartási járulékkal

terhelt erdőfelújítások támogatása és a nemzeti erdőtelepítések finanszírozása. Mint tudjuk, az erdőfelújítás terén korábbi döntés alapján a magán- és közösségi tulajdonú területek részesülhetnek támogatásban. Ennek megfelelően elkészült és kihirdetésre került a 2010. december 31-ig érvényes két támogatási rendelet, melyek lényege, hogy a fenti időpontig minden érintett gazdálkodó megkapja a befejezett egységárat erdősítési után, amely így biztonságot nyújt a kiadások fedezésére. Mondhatják sokan – teljesen jogosan -, hogy a jogszabályok későn jelentek meg, ezzel bizonytalanságban tartva a gazdálkodókat. Ennek oka, hogy az agrártámogatásokról szóló jogszabályok alkotását érintő törvény, valamint rendeletek születtek, illetve változtak 2007. év folyamán, továbbá az erdészeti ágazat nem szokványos támogatási menetrendje nehezen volt beilleszthető jogszerűen a rendszerbe. Ez a többi támogatási rendelet megszületését is hátráltatta.

Fontos támogatási célnak tartottuk a magánerdő-gazdálkodás minél magasabb színvonalú fenntartását és szakmai fejlődését, a meglévő közjóléti berendezések fenntartását, valamint az erdészeti erdei iskolák működésének támogatását. Nyilván lehetett volna még találni támogatandó célokat, sőt támogatási rendeletet is lehetett volna készíteni ezekre, de ez maga lett volna a felelőtlenség. Így maradt ki például az erdei kisvasutak támogatása, melyre nem állt rendelkezésre keret. Célunk volt, hogy minden támogatásnál, ahol ez lehetséges, egységáras normatív finanszírozás valósuljon meg. Ez egyszerűsíti a gazdálkodók és az ellenőrzést végzők dolgát is, továbbá nem a papírokra, hanem az elvégzett munkára vagyunk kíváncsiak. A magánerdő-gazdálkodás támogatásának filozófiája az, hogy lehetőleg minél több erdőterületen legyen emelt szintű szakmai irányítás, il-

letve ahol lehetséges, erdész legyen az erdőgazdálkodó. Ez nemcsak szakmai, hanem anyagi felelősséget is jelent a szakember számára, ami a gazdálkodás színvonalát javítani fogja. Ki kell emelnem még az erdészeti erdei iskolák támogatását, amit fontosnak tartunk a gyerekek egészsé-

ges testi és lelki fejlődésének elősegítése végett. De nem elhanyagolható az erdő és az erdészszakma megismertetésének lehetősége is az ettől távol élőkkel.

Az adófizetők erdőre vonatkozó 1%-os befizetéseinek gyors és hatékony felhasználása csak úgy történhetett meg, hogy a civil szervezetekkel termékeny egyeztetést folytattunk. Köszönjük azt a bizalmat, amit tanúsítottak irányunkban. Észre kell vennünk, hogy a civil társadalom erdőre irányuló figyelme nemcsak szakmánk bírálatában nyilvánul meg, hanem az erdőért való konkrét tevékenységekben, lásd ennek a támogatásnak a lehetőségét.

Az EU-s támogatásokról szóló rendeletek alkotásában a szakma társszerzőként jelenik meg, de nem mi vagyunk a feladat felelősei, ezért a rendeletek időzítése jórészt nem tőlünk függ. Természetesen az FVM vezetésével egyetemben mi is szeretnénk, ha minden támogatási lehetőség gyorsan kihirdetésre kerülne, de ennek vannak fizikai és technikai korlátai, amit nem tudunk megváltoztatni, ezért egy kicsit még türelemmel kell lennünk.

Nagy jelentőségű esemény volt 2008. év októberében az Európai Erdők Hete országos rendezvénysorozata. Miért volt jelentős? Először sikerült az ágazatvezetés által megszervezni és lebonyolítani egy egységes arculatot mutató ágazati rendezvénysorozatot, melynek volt saj-

tó- és társadalmi visszhangja. Továbbá megtisztelte a rendezvényeket *Gráf József* miniszter úr és két szakállamitkár, ezzel is jelezve szakmánk jelentőségét az agráriumon belül. A társadalom tagjaival való kapcsolattartás fontos lesz a jövőben is, amit az FVM vezetése felismert, és a jövőben fenn kíván tartani.

A nagyobb dolgokat kiemelve ezek zajlottak az ágazat vezetésének közreműködésével az elmúlt időszakban. Biztosan volt olyan, amit még jobban lehetett volna végezni, de tudomásul kell vennünk, hogy más szakmákhoz hasonlóan az ágazatvezetés létszáma nálunk is drasztikusan csökkent. Jelenleg az osztályvezetővel együtt hét fő végzi azt a munkát, melyet néhány évvel ezelőtt több, mint húszan végeztek. Ezért nagyon fontos a szakma bizalma és támogatása, hogy gyors és megalapozott döntések születhessenek.

Munkám során érezhető volt a szakma felől érkező bizalom, amit a segítő és érdeklődő telefonhívások és személyes találkozók jeleztek. Vállalásom 2008. december 31-én letelt, visszatértem családom közelségébe és mindennapi szeretetébe. Kérek mindenkit, hogy legyen bizalommal az új főosztályvezető, *dr. Nagy Dániel* iránt is és segítse munkáját. Benne olyan embert ismertem meg, aki szakmailag képzett, elhivatott, kitartó, emberileg kifogástalan, igazi erdész.

Üdv az erdészeknek!

Kiss János

* * *

Wisnovszky Károly az aktuális és tervezett erdészeti támogatásokról, az erdészeti igazgatás jelenéről és jövőjéről, a felállítandó erdővédelmi szolgálatról tájékoztatott.

Üde színfoltja volt a rendezvénynek, amikor *Mangel Gyöngyi*, a Magyar Rádió munkatársa a „Kétmilliomodik hektár magyar erdő” emlékérmét vehette át.

Az összejevetelt a két rendező szakosztály ülése zárta.

Kép és szöveg:

Gregus László, Pápai Gábor

„El fog jönni, mert el kell jönnie az időnek, amikor az erdő minden magyar kultúremlék szemének és szívének egyik legkedvesebb tárgya lesz, és azt nemcsak azért fogja becsülni, mert testét-lelkét üdíti és meggyógyítja, szépjérzékét pedig gyönyörködteti – de mert magán- és közgazdasági érdekek szempontjából is, benne a nemzet egyik legszebb és legértékesebb kincsét ismeri fel.”

*Kálmán Károly (1867–1940)
országos főerdőmester*